

**ROLUL PARTIDULUI CLASEI MUNCITOARE
ÎN VIAȚA SOCIAL-POLITICĂ A ROMÂNIEI.
FĂURIREA SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE –
STRĂLUCITĂ CONFIRMARE A TEORIEI ȘTIINȚIFICE,
REVOLUTIONARE A CLASEI MUNCITOARE”.**

Sesiune științifică, aprilie 1983

Vineri, 23 aprilie 1983, la Ateneul Român din Capitală a avut loc sesiunea științifică cu tema *Rul partidului clasei muncitoare în viața social-politică a României. Făurirea societății sociale multilateral dezvoltate – strălucită confirmare a teoriei științifice, revolutionare a clasei muncitoare*, organizată cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la crearea Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România (P.S.D.M.R.), a 165 de ani de la nașterea lui Karl Marx și a 100 de ani de la moartea sa.

La sesiune, desfășurată sub egida Academiei Republicii Socialiste România, Academiei de Științe Sociale și Politice, Academiei „Stefan Gheorghiu” și Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. au participat membri și membri supleanți ai Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, reprezentanți ai unor minister, instituții centrale și organizații de masă și obștești, membri de partid cu stagiu din ilegalitate, cadre didactice și cercetători, activiști de partid și de stat, oameni ai muncii.

Lucrările sesiunii au fost deschise de tovarășul Petru Enache membru supleant al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., care, după ce a relevat importanța creării Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România, a subliniat că unul din factorii esențiali ai făuririi și dezvoltării partidului clasei muncitoare din țara noastră l-a constituit receptivitatea și aderarea organică, profundă la ideile socialismului științific, la tezele materialismului dialectic și istoric. Teoria socialismului științific, vasta operă de ginditor și luptător ale lui Karl Marx – a arătat vorbitorul – au fost cunoscute de timpuriu în țara noastră, ideile sale fiind insușite și aplicate creator la condițiile concret-istorice ale României, pe fundalul tradițiilor democratice, progresiste, materialiste din gîndirea românească.

În comunicarea intitulată *Constituirea partidului politic al clasei muncitoare din*

România – etapă nouă a procesului revoluționar. Semnificația istorică a creării P.S.D.M.R., tovarășul Ion Popescu-Pufuri, membru al C.C. al P.C.R., directorul Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R., a subliniat faptul că semnificația istorică a apariției clasei muncitoare și a partidului ei în arena vieții social-politice a României, rolul deosebit de important pe care avea să-l joace, încă de la sfîrșitul secolului trecut, în desfășurarea proceselor sociale, politice și economice din țara noastră erau determinate de legile obiective ale societății.

Tovărășul academician, Stefan Voitec, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, a prezentat comunicarea *Concepția P.C.R. a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la înfăptuirea unității clasei muncitoare – factor determinant pentru victoria socialismului în România*.

Revine tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, a arătat vorbitorul, meritul de excepțională însemnatatea de a fi elaborat o concepție unitară, armonioasă și încheiată cu privire la locul și rolul mișcării muncitorești din România în contextul general al evoluției societății românești, de a fi definit cu claritate importanța determinantă a realizării unității clasei muncitoare în opera grandioasă de transformare revoluționară a țării noastre. În lumina acestei concepții, dezvoltarea și afirmarea clasei muncitoare se impun ca unul dintre cele mai de seamă și semnificative evenimente ale istoriei patriei noastre, cu profunde rezonanțe și inriuriri asupra destinelor poporului român.

În comunicarea *Dezvoltarea creațoare de către P.C.R. a teoriei marxiste despre puterea politică a clasei muncitoare. Concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, despre statul democrației muncitorești revoluționare*, tovarășul Gheorghe Rădulescu, membru al Comitetului Politic Exe-

cutiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, a arătat că cei 100 de ani care au trecut de la moartea lui Karl Marx au fost martorii extraordinarei răspândiri și pătrunderi în întreaga lume a concepției marxiste, ai afirmării acesteia drept una din cele mai importante forțe spirituale ale contemporaneității. Istoria nu cunoaște — a spus vorbitorul — o concepție despre lume și viață, asemenea celei marxiste, care să fi exercitat o influență atât de adâncă și de durată asupra conștiinței oamenilor. Puterea de atracție a marxismului crește considerabil în actualele condiții cind problemele dramatice cu care este confruntată omenirea își caută explicația științifică și solicită stărătorul soluții care să-i asigure un viitor demn de aspirațiile de totdeauna ale oamenilor.

În comunicarea intitulată *Făurirea societății sociale multilateral dezvoltate — strălucită confirmare a teoriei științifice revoluționare a clasei muncitoare, a gândirii social-politice a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul academician Manea Mănescu*, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat a subliniat:

Pornind de la condițiile și cerințele social-istorice concrete ale României, conducătorul partidului și statului nostru a adus, prin vasta și originala sa operă social-politică, o contribuție inestimabilă la fundamentarea și elaborarea de noi teze și concepte cu privire la numeroasele probleme de bază ale conducerii țării, ale făuririi societății sociale multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism.

În comunicarea *Spiritul dialectic marxist în gândirea social-politică a P.C.R.*, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, *Insemnatatea tezelor teoretice elaborate — contribuția originală, revoluționară la îmbogățirea patrimoniului socialismului științific*, tovarășul Dumitru Popescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de conducere și rectorul Academiei „Stefan Gheorghiu”, a relevat marea însemnatate a imbinării de către Marx a dialecticii cu materialismul, ceea ce a creat o excepțională pirghie de cunoaștere și acțiune revoluționară.

A acționa cu adevărat în spiritul lui Marx — a arătat vorbitorul — presupune uneori curajul de a depăși partea perisabilă a operei sale și în orice caz de a refuza glosările impietrite pe marginea ideilor lui de largă perspectivă. Un asemenea curaj a dovedit partidul nostru într-o perioadă decisivă pentru evoluția socialismului românesc, cind apăruse dilema de a rămine credincios unor teze cadute

bătând pasul pe loc, sau de a rupe cu dogma pentru a merge înainte.

În continuare, general-colonel Constantin Olteanu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ministrul apărării naționale, a susținut comunicarea *Concepția P.C.R., a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, cu privire la unitatea indestribilă dintre armată și popor — izvor al capacitații de apărare a patriei*.

Subliniind că profilul actual al forței militare și modul de integrare al ei în ansamblu societății își au premise încă înainte de declanșarea revoluției ce a schimbat fața României, că formarea cetățeanului soldat și a soldatului cetățean a fost dintotdeauna o axiomă a ideologiei și politicii miscării noastre revoluționare, vorbitorul a arătat că, după Congresul al IX-lea, extinderea dimensiunilor apărării de la un atribut al statului la o sarcină publică se află în conexiune intimă cu largirea continuă a democratismului societății, atât de constant și perseverent promovată de ilustrul conducător al partidului și statului, de vizionarea teoretică și realitatea practică ale puterii politice din țara noastră, pe care a definit-o magistral la Conferința Națională a Partidului Comunist Român din decembrie 1982, drept stat al democrației muncitorești revoluționare.

Prezentind comunicarea *Concepția Partidului Comunist Român, a secretarului său general cu privire la întărirea solidarității muncitorești, a forțelor progresiste și democratice pentru pace, independență națională și socialism*, tovarășul Ștefan Andrei, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ministrul afacerilor externe, a arătat că, pe baza unei analize multilaterale a fenomenelor complexe ale lumii contemporane, secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adus contribuții remarcabile, înnoitoare la înțelegerea rolului și modalităților de manifestare a solidarității partidelor comuniste, socialiste, social-democratice, a mișcărilor de eliberare națională în lupta pentru transformări progresiste, democratice în societate, pentru progres social și pace în lume.

Tovarășul Mihnea Gheorghiu membru al C.C. al P.C.R., președintele Academiei de Științe Sociale și Politice, a prezentat comunicarea *Lupta românilor pentru unitate, independență și făurirea statului național unitar, reflectată în opera lui Karl Marx. Insemnatatea ideilor și tezelor sale pentru înțelegerea istoriei poporului român*, în care a relevat meritul lui Karl Marx în fundamentarea materialismului istoric. Vorbitorul a evidențiat atenția acordată de Marx istoriei poporului

român, care l-a atras îndeosebi pentru rezistența multiseculară împotriva exploatarii sociale și naționale a celor trei imperii vecine.

In comunicarea *Dezvoltarea creațoare de către socialistii români a teoriei revoluționare marxiste cu privire la dezvoltarea forțelor de producție în vederea asigurării independenței țării și creșterii bunăstării poporului român*, prof. univ. dr. Mihai Todosa, șef de catedră la Universitatea Al. I. Cuza din Iași, membru corespondent al Academiei de Științe Sociale și Politice, a subliniat, la rindul său, că încă de la începutul mișcării socialiste în țara noastră aceasta s-a angrenat în problematica majoră privind căile și direcțiile dezvoltării și progresului țării, pentru transformarea României într-un stat modern.

Comunicarea intitulată *Concepția Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la însemnatatea învățământului, științei și culturii în procesul formării omului nou, construcțor al socialismului în România*, prezentată de tovarășul Iosif Kovacs, vicepreședinte al Consiliului de Stat, s-a referit pe larg la condițiile strălucite, asigurate de partidul

și statul nostru pentru desfășurarea optimă a procesului de învățămînt de toate gradele.

In comunicarea *Tineretul patriei noastre – factor activ în luptă dusă de P.C.R. pentru dreptatea socială și independență, pentru edificarea socialismului în România*, prezentată de tovarășul Pantelimon Găvănescu, membru supleant al C.C. al P.C.R., prim-secretar al C.C. al U.T.C., se arată:

Evocarea imprimării a 90 de ani de la înființarea Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România – primul partid politic revoluționar al muncitorilor români – precum și a personalității și operei genialului ginditor revoluționar – Karl Marx – oferă prilejul de a relifica, la scara istoriei noastre naționale, prezența activă, eroică a tinerei generații în luptă pentru realizarea marilor idealuri ale poporului român.

In încheierea participanții la lucrările sesiunii au adoptat textul unei telegramme adresate Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

PREVENIREA REPETĂRII FAPTELOR ANTISOCIALE DE CĂTRE MINORII ȘI TINERII CARE EXECUTĂ SANCTIUNI PRIVATIVE DE LIBERTATE

Simpozion, martie 1983

Progresul impetuos al dezvoltării sociale-economice și culturale a țării noastre în etapa actuală, caracterizat prin întărirea și modernizarea bazei tehnico-materiale, perfectionarea relațiilor de producție și sociale, prin așezarea întregii vieți sociale pe principiile eticii și echității socialiste, se asociază, în mod organic, cu formarea și consolidarea unei noi atitudini față de valorile și normele ocrotite și promovate în mod constant în societatea noastră socialistă. Ca o consecință directă a perfecționării continue a structurilor sociale, politice și economice, și creșterii gradului de participare a oamenilor muncii la conducerea mecanismului economic și social-politic, în ultima vreme, a fost creat treptat cadrul pentru un sistem nou și complex, social, juridic și educativ de exercitare a controlului social și de prevenire, pe această cale, a unor manifestări antisociale în rindul minorilor și tinerilor.

In acest context, prevenirea și combaterea manifestărilor deviante și infracționale în rindul unor categorii de minori și tineri care au avut deja o sanctiune sau executare penală, capătă o semnificație deosebită în prezent

cind, paralel cu menținerea, perfectionarea și transformarea mijloacelor și mecanismelor juridico-repressive de control social, au fost legitime noi structuri și mijloace de socializare, integrare și control social și care presupun participarea directă și conștientă a colectivității sociale în infăptuirea justiției și legalității socialiste, în sanctionarea și reeducarea tinerilor delinvenți.

Evaluarea eficienței activității de prevenire și combatere a unor fapte antisociale săvîrșite de către minori și tineri și care intrunesc elementele pluralității de infracțiuni sub forma recidivei, a constituit tema simpozionului organizat de Ministerul de Interne – Direcția penitenciarelor și Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, în zilele de 22–23 martie 1983, cu participarea unor cercetători, cadre didactice și specialiști din domeniul științelor juridice, sociologiei, criminologiei, penologiei, medicinii legale, precum și a unor specialiști, practicieni și lucrători din domeniul justiției, procururii, miliției etc. În cadrul acestui reușit simpozion, cu un pronunțat caracter interinstituțional și interdisciplinar, au fost

prezentate două referate generale: *Diferențierea tratamentului reeducativ al minorilor (tinerilor) din scoli speciale și a definițiilor tineri în scopul prevenirii repetării faptelor antisociale și integrării acestora după liberare* (general-major Emil Panait) și *Probleme criminologice ale prevenirii recidivei (cerșetor științific principal George Basiliade)*, precum și un număr de 34 de comunicări științifice, pe marginea cărora au fost 12 interventii.

Materialele prezentate la acest simpozion, discuțiile și interventiile participanților au relevat faptul că recidiva reprezintă forma cea mai gravă a pluralității de fapte antisociale, prevăzute și sanctionate de legea penală; în același timp, sub aspect criminologic și sociologic, ea constituie manifestarea tipică a eșecului procesului de resocializare și reintegrare post-penală a unor categorii de tineri cu sanctiuni penale. În consecință, recidiva are efecte sociale negative în privința comportamentului infracțional al unor minori și tineri intruși ea înseamnă o recădere și o revenire în infracționalitate, o redobindire a „etichetei” de infractor. Iată pentru ce, prevenirea repetării unor fapte penale de către minori și tineri a ridicat, în cadrul simpozionului, o serie de probleme și aspecte de un deosebit interes teoretic și aplicativ pentru cercetarea științifică. Dacă problemele teoretice s-au axat, prioritar, pe modalitățile de producere și pe mecanismele etiologice ale recidivei, ca și pe semnificațiile sociale ale comportamentului recidivist, aspectele practice vizează, îndeosebi, formele și modalitățile concrete de prevenire și combatere a recidivei utilizate atât de organizațiile și instituțiile specializate ale statului, cit și de instituțiile social-economice și culturale, de toți factorii cu rol educațional general ai societății. În acest sens, unele comunicări și interventii au evidențiat existența unumitor factori sociali care au o anumită pondere și influență în reiterarea manifestărilor infracționale în rindul minorilor și tinerilor, cum ar fi: statutul socio-economic modest și chiar scăzut al tinerilor recidiviști, elemente de destrucțurare și dezorganizare socială a familiei de origine sau a familiei proprii, neîntegarea socio-profesională post-penală, deficiențe ale activității unor organe și instanțe specializate de control social, influența nocivă a unor grupuri stradale etc., ceea ce impune cu necesitate intensificarea acțiunilor conjugate de către toți factorii educaționali atât în direcția prevenirii săvârșirii unor noi fapte penale, cit și pentru creșterea eficienței activității de recuperare socială și morală a tinerilor care au comis, în mod repetat, asemenea fapte antisociale. Din acest punct de vedere, lucrările acestui simpozion, des-

fășurat sub semnul și în lumina preocupărilor ample ale partidului și statului nostru, ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru generalizarea nouului model social-juridic și cultural-educativ de control social, au reprezentat o contribuție importantă la perfecționarea formelor și metodelor de prevenire a infracțiunilor și la perfecționarea sistemului de colaborare și direcționare a eforturilor tuturor instituțiilor și organizațiilor sociale implicate în activitatea de reeducație și reintegrare a minorilor și tinerilor delinquenti.

În cadrul simpozionului a fost subliniat faptul că deși minorii și tinerii cu abăteri de la normele de conviețuire socială și de la legile țării nu caracterizează tineretul din țara noastră, aceștia constituie și trebuie să constituie obiectul unor preocupări continue și susținute ale factorilor socio-educaționali. În mod deosebit, majoritatea comunicărilor și interventiilor au reliefat faptul că, activitatea de formare a conștiinței moral-juridice a tineretului și, ca o consecință, de valorizare a importanței respectării din convingere a normelor de conviețuire socială trebuie concepută și desfășurată pe baza transmiterii, cunoașterii și insușirii normelor și valorilor politice, morale, economice, juridice și culturale pe care le ocrotescă sistemul de drept; ca urmare, valorizarea respectării legilor țării și normelor de conviețuire socială va trebui să se institue, în cadrul educației moral-cetățenești a tineretului, ca o modalitate constantă de formare a personalității, prin sublinierea și reliefarea noilor realități social-politice și culturale, a trăsăturilor morale ale omului nou, în contrast cu o serie de non-valori care pot genera manifestări deviantă în rindul unumitor minori și tineri. Această vastă și complexă activitate va trebui individualizată în funcție de vîrstă, de nivelul de instrucție școlară și profesională, de comportarea tinăruilui în colectivele de muncă sau învățătură și în societate; mai mult, această activitate de educație moral-juridică și cetățenească va trebui extinsă în toate mediile de socializare a personalității tinerilor, cu precădere, în familie, ca formă de educare a educatorilor, dar și în scoli, unități economice și social-culturale, organizații de tineret, de masă și obștești. În același timp, democratismul și profundul umanism ce caracterizează întregul nostru sistem de control social, ca și statuarea unor noi raporturi între instanțele juridico-punitive și cele social-educaționale nu pot avea nimic comun — cum să subliniat pe bună dreptate în cadrul simpozionului — cu indulgența, cu atitudinea de toleranță sau permisivă ce se manifestă, uneori, în activitatea complexă de prevenire și control social;

dimpotrivă, fiecare instantă și mijloc de control social vor trebui să acționeze cu fermitate și intransigență impotriva oricăror abateri și incălcări penale și a repetării acestora, sancționind cu promitudine tinerii cu comportamente antisociale, urmărind, totodată, resocializarea și recuperarea morală a tinerilor delincvenți, integrarelor în cadrul societății.

Prin tematica sa, prin conținutul referatelor, comunicărilor și intervențiilor acest simpozion și-a adus o contribuție importantă la informarea și documentarea reciprocă a unor cercetători, specialiști și lucrători care, prin activitatea lor, sunt implicați direct sau indirect în acțiunea de largă ampioare a prevenirii și combaterii manifestărilor antisociale în rindul minorilor și tinerilor sau în activitatea de reeducare și reintegrare a tinerilor delincvenți. De aceea, așa cum sublinia la încheierea lucrărilor simpozionului, Nicolae Girbă, ministru adjunct al Ministerului de Interne, în viitor, va trebui extinsă colaborarea și cooperarea cu toate instituțiile și organizațiile de masă și obștești cu colectivele de oameni ai muncii, cu cetățenii pentru prevenirea oricăror manifestări antisociale.

În rindul tinerilor, aceasta reprezentind, în același timp, o sarcină importantă cu profunde semnificații social-politice pentru întreaga noastră societate.

În vederea valorificării practice a materialelor și ideilor rezultate din dezbatere și în scopul realizării unui larg schimb de experiență între toți factorii cu atribuții de socializare, integrare și control social, organizatorii simpozionului — Ministerul de Interne (Direcția penitențiarelor și C.C. al U.T.C. (Centrul de cercetări pentru problemele tineretului) — vor edita un volum cu lucrările acestei prestigioase manifestări științifice, ce va fi pus la dispoziția tuturor factorilor interesați; totodată, vor fi analizate cu atenție propunerile și sugestii formuleate și înaintate factorilor de decizie care, în conformitate cu principiile politicii penale ale partidului și statului nostru vor întreprinde măsurile ce se impun pentru perfecționarea și creșterea eficienței activităților de prevenire, de reeducare și reintegrare a minorilor și tinerilor cu comportamente antisociale.

Dan Bancu

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA CONȘTIINȚEI SOCIALISTE ÎN ETAPA ACTUALĂ.

Întîlnire bilaterală româno-sovietică,

ianuarie 1983

În perioada 25 — 26 ianuarie la Academia „Stefan Gheorghiu” a avut loc întîlnirea bilaterală româno-sovietică cu tema *Formarea și dezvoltarea conștiinței sociale în epoca actuală*. La dezbatere, au participat prof. dr. Serghei Mitrofanovici Kovaliov și prof. dr. Evghenia Anatolieva Iablokova de la Academia de Științe Sociale și Politice a U.R.S.S. Din partea română au participat prof. dr. Constantin Vlad, directorul Institutului de științe politice, prof. dr. Constantin Vasile și conf. dr. Octavian Nistor de la Catedra de filosofie, cercetători ai Laboratorului de studiere a conștiinței sociale.

După cuvintul de deschidere ținut de profesor dr. Constantin Vlad, a fost prezentat referatul *Coordonate fundamentale ale procesului de formare și dezvoltare a conștiinței sociale în România contemporană*, elaborat de dr. Simon Radu și Argentina Firuță. Referatul a subliniat concepția originală a P.C.R. cu privire la rolul conștiinței sociale în procesul construirii societății sociale multilateral dezvoltate, punind în evidență principiile teoretice și măsurile practice luate

de conducerea de partid și de stat în vederea educării sociale a maselor de oameni ai muncii, formării unei concepții științifice și revoluționare despre lume.

Din partea sovietică S. M. Kovaliov a prezentat referatul *Rolul conștiinței politice în dezvoltarea societății sociale*. Conștiința politică și cultura politică. Punând accentul pe formarea culturii și a conștiinței politice în etapa actuală autorul a prezentat o concepție originală despre distincția convingere politică — participare socială considerind că accentul trebuie pus pe aspectul comportamental.

Discuțiile purtate pe marginea celor două referate au subliniat trăsăturile specifice ale formării și dezvoltării conștiinței sociale în epoca noastră; contradicția fundamentală a epocii contemporane și consecințele sale asupra raportului conștiință politică — participare politică; procesul de formare a conștiinței sociale la diferite categorii de oameni ai muncii și diferențe grupuri sociale-profesionale; rolul dominant al conștiinței politice în epoca noastră; specificitatea procesului

de educare și consolidare a conștiinței sociale-liste în fiecare țară, în funcție de condițiile economice, istorice și social-politice concrete, aspecte relevante de cercetările asupra conștiinței socialiste și a formelor sale de manifestare; rolul psihologiei sociale în activitatea de propagandă, în formarea concepției științifice despre lume și a atitudinii înaintate față de muncă.

Dezbaterea s-a dovedit a fi un util schimb de experientă în ce privește cercetarea con-

științei socialiste. Referatele, precum și intervențiile participanților au pus în evidență atât notele comune, principiile de abordare a raportului existență-constiință, conform teoriei materialist-dialectice și istorice despre lume și societate, cit și notele specifice formării și dezvoltării constiinței socialiste, rezultate din condițiile concrete și tradițiile proprii fiecărei societăți.

Argentina Firuta